

ons heen en weer. Het lijfje was nauwelijks zoo groot als dat van een musch, 't kopje niet grooter dan dat van een roodborstje. 't Was blijkbaar een strandlooptje en wel, zooals bleek uit 't feit, dat de donkere vlekjes, waarmee de borst bezaaid was, naar beneden overgingen in een zwarte onderzijde, de kleine bonte strandlooper (*Pelidna alpina* Schinzii), de eenige die in ons land, hoewel in klein getal, broedt. De andere soorten arriveeren hier alle pas later, in Augustus en September. Doch ook grotere loopvogels stapten in en langs 't water rond, meest tureluurs en ook kemphaantjes. Bij de laatste was geen spoor van de mooie kraag te zien, die de volwassen mannetjes in het voorjaar siert; 't waren ook meest wijfjes of jonge dieren, die er maar zeer eenvoudig en sobertjes uitzien en 't, wat hun uiterlijk betreft, geheel van de tureluurs verliezen, met wie ze in vorm en grootte vrijwel overeenkomen. Aan de meeste lezers van *De Levende Natuur* zal 't wel bekend zijn, dat de kemphaantjes in 't voorjaar spiegelgevechten arrangeeren, een eigenaardigheid waaraan ze hun naam ontleenen. Toch zullen misschien slechts weinigen wel eens zoo'n gevecht — op behoorlijken afstand natuurlijk — bijgewoond hebben en in 't begin van mijn ornithologischen loopbaan dacht ik ook niet, dat mij dat gelukje zoo spoedig en nog wel onder den rook onzer hoofdstad tebeurt zou vallen. 't Was namelijk toen we van een excursietje naar de moerasjes van 't Karnemelksch Gat terugkeerden langs 't smalle weggetje, dat Koenemolen met Amstelveenschen Weg verbindt. Over ons hoofd kwam een troepje vogeltjes voorbijvliegen, die we niet dadelijk thuis konden brengen. De kragen toch zijn bij 't vliegen neergelegd en slecht te zien. Doch spoedig streken ze neer in 't weiland aan den kant van Amsterdam — door den kijker zagen we nu duidelijk de kragen — en 't spiegelgevecht ving aan. Levensgevaarlijk is dit echter niet voor de strijdende partijen — de wijfjes vormen 't publiek — want de snavels zijn zacht en stomp en de dikke met wratjes bedekte aangezichtshuid en 't dichte veerenkleed om den kop breken de kracht der snavelhouden. Later hebben we nog meer dan eens in de landen tusschen Nieuwe Meer en Amstelveenschen Weg groote troepen kemphaantjes waargenomen. In deze streek zijn voor Amsterdammers nog heel aardige dingen te zien, doch daarover misschien 't volgende jaar meer.

't Doodstille zitten begon nu toch vermoeiend te worden en we stonden op. „Tjululululu“, 't leek wel of de tureluurs vermoord werden, zoo'n lawaai maakten ze bij 't opvliegen. 't Zijn vreeselijk zenuwachtige vogels, die, als ze eenmaal geschrokken zijn, nog wel een minuut of tien doortureluurs en maar voortdurend rondvliegen. Ze stooten hierbij

tenslotte een kort, éénlettergrepig tju-geluid uit, slaan daarbij de snavels krachtig op elkaar en bewegen de vleugels op de maat; net zoo lang vliegen ze zoo boven ons hoofd rond, totdat 't kalmeerend en welluidend „ululu“; waarmee hun niet geschrokken soortgenooten uit de verte antwoorden, hen tot bedaren gebracht heeft. Aan de witte achterranden van de vleugels en den witten achterrug en staart zijn de vliegende tureluurs dadelijk te herkennen van de kemphaantjes, die van boven geheel eenstemmig gekleurd zijn en ook korter snavel hebben, terwijl bovendien de pooten bij de eerste rood, bij de laatste donkerder gekleurd zijn. De kemphaantjes maken lang niet zooveel leven als de tureluurs, bedaard zweven er een paar heen en weer boven ons hoofd en laten geen ander geluid hooren dan een nauwelijks hoorbaar kàràrà, kàràrà, dat van een heel anderen kant en van heel ver schijnt te komen. 't Zijn goede buiksprekers, die kemphaantjes.

M. C. DELSMAN.

(Wordt vervolgd).

VAN BUNZINGS, WEZELS EN HERMELIJNEN.

(Herinneringen).

(Vervolg van blz. 134.)

Een bekend opzetter van vogels en kleine zoogdieren in Haarlem vertelde mij, dat hij getuige was geweest van een strijd tusschen een hermelijn en een jachthond bij den Aerdenhout meen ik. Een jager jaagde daar met zijn hond en deze kreeg een hermelijn in het oog en volgde dien. Hij haalde hem in, doch de hermelijn wist zich op den nek van den hond te slingeren en vast te klemmen.

De hond schudde met den kop, doch 't hielp niet. De bespringer had den halsader te pakken. Vreeselijk ging al gauw de hond te keer; hij sprong, hij kroop, hij buitelde, rolde, niets hielp; het beest schreeuwde als dol. De jager met de hand aan den trekker, durfde niet schieten; de kans zijn hond dood te schieten, was grooter dan zijn doel te treffen.

Zoo duurde die vreeselijke kampstrijd meer dan anderhalf uur, waarna de hond moest bezwijken. Dat wil dus nog al wat zeggen.

Hoofdzakelijk nachtdieren zijnde, vertoonen ze zich ook niet zelden over dag, vooral als het zonnetje schijnt. Zoover mijn ondervinding strekt, nemen ze niet zoo vaak hun intrek in stallen en schuren als de bunzing. De zelfde geheimzinnigheid ligt over hun levenswijze verspreid.

Tweemaal heb ik zelf zoo'n beest vervolgd. Het was in Mei, eenige jaren geleden. Een paar neefjes zouden uit de stad een Zondagje bij ons op bezoek komen. We reden ze met den wagen een eind tegemoet. Een uurtje op weg zijnde, zag ik opeens een hermelijn door de wei springen. Het beest dartelde wellicht van vreugde over het mooie weer, het zonnetje scheen immers zoo heerlijk. Doch zijn plezier zou gauw uit zijn. Nauwelijks had ik hem bemerkt, of de wagen stond stil en de knechts en ik hem na. Van huppelen van vreugde moest hij nu beenen maken, om zijn huid te redden. Eigenaardig was het, maar in minder dan geen tijd, was het dier verborgen in het gras aan den lagen kant van het slootje. Wij zoeken en ja... huup... daar sprong hij... roef... weer zoek. Alschuifelend met de voeten het gras omgewoeld. Daar wou hij wegspringen..., toen hem juist een hak van een laars op zijn neus werd gezet. Het was de laars van onzen knecht. Hij was goed getroffen, want hij was onmiddellijk dood. Het was een pracht-exemplaar.

Rug en nek waren prachtig roodbruin. Borst, buik en keel waren helder wit; het pluimstaartje was zoolang als een vinger. We namen het beest mede om te zien, of het ook wat opbrengen kon. De bewuste premie gaven onze jagers niet voor dieren buiten hun jachtgebied gevangen, en het nu gevangen dier viel daar ver buiten. En nu mag men het al of niet leelijk vinden, maar we gingen wel degelijk er mede naar onzen jachtopziener, na vooraf bepaald te hebben wat we antwoorden zouden, als de man ons vroeg, waar het beest gevangen was. Op zijne vraag noemden wij de afgesproken plaats in onzen polder en de niets kwaads vermoedende man betaalden ons 20 cents.

Ik nam verder de vrijmoedigheid den man te vragen, of hij het pootje er aan wilde laten, daar ik het diertje wilde geven aan onzen leeraar in Natuurlijke Historie aan de H. B. S. te Zierikzee. De man stond dat toe en ik nam het mee. Mijn leeraar zond het naar Leiden, doch helaas een paar dagen daarna kreeg hij 't bericht, dat het beest al tot ontbinding was overgegaan, waarom opzetten niet meer mogelijk was. 't Was ook in Juni. Het speet me zeer, want nog eens, 't was een pracht-exemplaar.

Het volgend voorjaar weer dienzelfden weg rijdend voor hetzelfde doel, zagen we in dezelfde weide een wezel springen. Wij oogenblikkelijk van den wagen af en de weide in, dus op den springer los. Deze echter, ook niet dom, had ons plan al in de gaten, toen we nog maar van den wagen sprongen en zocht zijn fortuin in een door de weide loopend slootje, waarin veel riet stond. Zijn schuwheid berokkende hem den dood. Was hij maar blijven zitten,

dan hadden we hem nooit gevonden. Maar jawel, we naderden de sloot en... huup... daar liep hij al weer, eerst een poosje langs, toen pardoos de sloot in; eerst zwom hij naar het midden, waar hij zich vastklampte aan een rietstengel en zich daarin naar boven werkte.

Ongeveer 2 dM. hoog bleef hij boven het water en toen, op ons jagen, begon een wanhopige vlucht door de rietstengels, van den eenen tegen den anderen. Zoo iets zag ik nog nooit. Een dolle jacht werd het. Daar het riet nog niet lang was en niet veel blad nog had, konden we alle bewegingen duidelijk zien en daar we nu met ons vijven waren, ontsnapte hij ons niet, we verloren hem geen oogenblik uit het oog. In de sloot lag halverwege een dam, waarover we hem trachtten heen te jagen, want konden we al dreigen en bombarie maken, midden in het riet konden we met onze stokken niet komen. Doch ook het beest scheen te begrijpen, dat het oversteken van dien dam hem noodlottig worden kon en sprong en slingerde zich door de rietstengels een keer of 5 telkens een tiental passen van den dam af en, daargekomen, weer terug. Het heele wezen van het dier drukte de hevigste wanhoop uit. Natuurlijk stond een onzer, — dat was ik — bij den dam, zonder daar ooit een duim van af te wijken. Ik moest wel op mijn hoede zijn, maar had toch een best overzicht over de jacht. Door de taktiek van aanval mijner makkers eindelijk zoo in het nauw gebracht, dat hij niet anders kon, slingerde hij zich, door den moed der wanhoop gedreven, met een grooten sprong midden op den dam..., om echter op hetzelfde oogenblik een slag te krijgen op de lendenen, die hem aan den grond nagelde. Ik weet zelf niet of mijn goed getroffen slag kunst of toeval was; hoe ook, hij lag er bij neer. Was het een groot dier geweest, de aanblik ware vreeselijk geweest. Ik zie nog, die van wraaklust gloeiende oogen, dien opgesperden muil, die van pijn en woede verwrongen trekken; nog hoor ik dat snerpende, zaghende geluid. Had hij gekund, hij had me aangevlogen. Nog had hij het bovenlichaam opgeheven doch de ruggegraat was afgeslagen. Kwajongens als we waren, hadden we toch zooveel gevoel, dat we gauw met een paar fikse slagen aan zijn lijden een einde maakten.

Maar dat was een triomf, dat begrijp je, want zoo iets in staat is een jongen alles te doen vergeten, van geestdrift, dan is het zoo'n wilde jacht. En dan na zoo'n jacht overwinnaar te blijven, heusch we waren dol van pret. Natuurlijk 's Maandags onzen jongsten broer er mee naar den jachtopziener gestuurd, om er 40 cents voor te ontvangen. Die broer was altijd de aangewezen persoon om voor ons de vervelende baantjes op te knappen. Hij pruttelde wel eens, doch dan was een dreigen: „als

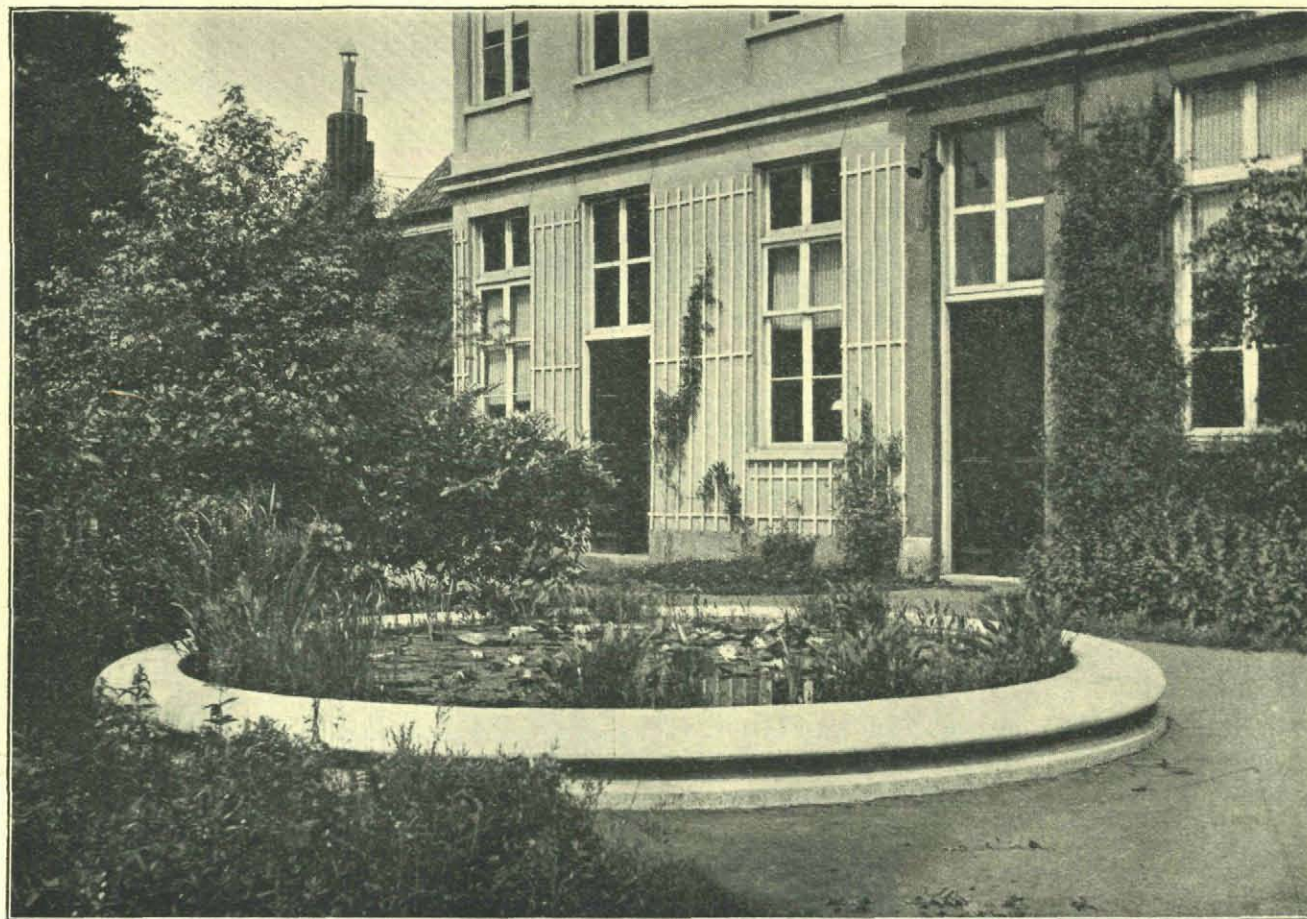
je 't niet doet, mag je niet meer mee" voldoende, om hem te doen vliegen. Niet aardig, zegt ge misschien, doch erken het mij, dat het een echte jongensstreek is.

Met het succes van het vorig jaar, dat we den jachtopziener er zoo tusschen genomen hadden, waren we zoo openhartig geweest, dat al onze makkers het wisten, waaronder ook een paar snaken van den jachtopziener zelf, zoodat we terecht vermoeden, dat de man zelf er ook niet van onkundig gebleven was.

Daarom moest „de boodschapper" er maar weer op uit. En jawel hoor; daar kwam hij, geen kwartier

ONZE AMSTERDAMSCH E HORTUS.

Evenals de „Camera obscura van Hildebrand het groote gebrek heeft, dat er geen tweede deel van is," heeft de Hortus de onvergefelijke fout, niet minstens twee keer zoo groot te zijn. Een blik op den plattegrond is echter al voldoende te zien hoe er met de ruimte gewoekerd is, vooral als men weet, dat de op het kaartje open gelaten perken en strooken langs laboratorium en palmenkas meest dicht beplant zijn. Zelfs het tuinhuisje bij de woning van den hortulanus, in den vorm van

Pontederiabassin.

Achtergrond Laboratorium; voorgrond links: deel van het veentje; perk rechts tegen het Lab.: *Oenothera Gigus* en *Lata*.

later, met hangende pootjes terug, het beest bij zich met nog alle vier de pootje er aan. Die vlieger ging dus niet op. Ja, we waren nogal verontwaardigd op den jachtopziener en ik zei zelfs, „dat ik er zelf eens op aan zou gaan", doch mijn vader zeide, dat we de zaak maar moesten laten rusten. Dat was een leelijke streep door de rekening. De Moraal: „Het kwaad straft zich zelf".

Haarlem, April 1904.

J. VIJVERBERG.

een kwart cirkel heeft op het rietendak zijn *Sempervivum tectorum*, de huislook.

Voor wie nog niet in de Hortus bekend is, eerst iets over den plattegrond. Ieder cijfer er op duidt een orde aan, waarvan de naam er in vele gevallen nog bij staat. Met een paar wijzigingen is het systeem van Eichler gevolgd, hetzelfde, dat men in de Flora van Heimans en Thijssse en in de laatste drukken van de Schoolflora voor Nederland vindt. Aan het kaartje ontbreekt het gedeelte langs de Heerengracht met de gematigde en Kaapsche kas, de proeftuin en de smalle strook daar achter, waar aan de ééne zijde een rij